

Forfatter: Falster, Christian

Titel: Udrag fra LÆRDOMS LYSTGAARD ELLER ADSKILLIGE DISCURSER FØRSTE PART

Citation: Falster, Christian: "Lærdoms Lystgaard eller Adskillige Discursor", i Falster, Christian: *Lærdoms Lystgaard eller Adskillige Discursor*, udg. af JØRGEN OLRİK , 1919-20, s. 351. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-falster01-shoot-idm140591132009072/facsimile.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Lærdoms Lystgaard eller Adskillige Discursor

til den samme grev Rantzau som ovenfor nævnt (se note a til XXXVIII. discurs). — Om John Toland se XL. discurs note c. — Arthur Collier (1681—1732) var en engelsk filosof, hvis lære sluttede sig nær til Berkeleys om materiens ikke-eksistens; Falster synes (med urette) at opfatte ham som hørende til de kirkefjendske deister; måske forveksler han ham med Anthony Collins (1676—1729), hvis forfatterskab gik i sidstnævnte retning.

e) Lib. V. Sylv. Præfat. — Publius Papinius Statius var en romersk digter i slutningen af 1. årh. e. Chr. Det her citerede værk er *Silvæ* (skovene), en samling lejlighedsdigte i fem bøger.

f) peritorem, læs peritiorum. Rettet i Falsters eget exemplar. — I Falsters eget exemplar af bogen er her tilskrevet i marginen: Om den præstelige Værdighed i den første christne Kirke se *And....ac. p. m. 824.* — Hvem der sigtes til med denne henvisning, véd jeg ikke bestemt; måske Andreas Eborensis, hvem F. stundom kalder *Andr. Eborac.*; se om ham VIII. discurs note k.

g) *Suid. p. m. 197.* — *Suidas* er forfatter af et stort græsk lexikon fra 10. årh. De i oversættelsen på Fransk gengivne ord er i originalen citerede på Græsk (»adelige af pengepungen«).

h) *Suet. Cal. c. 53.* — Om *Sveton* og hans keiserbiografier se V. discurs note d. *Sveton* fortæller, at *Caligula* skænkede sin hest *Inciatus* marmorbås, elfbenskrybbe, tjenerskab, bordservice m. m. og også »skal have tiltænkt den et konsulat«.

i) L. X, c. 15. — Om *Gellius* se note g til I. discurs. — *Masurius Sabinus* var en romersk jurist på kejser *Tiberius'* tid.

j) Offerkongen (*rex sacrificulus*) kaldtes hos Romerne den præst, hvis hverv det var at foretage de ofringer, der i kongedømmets tid havde påhvilet kongerne selv.

k) *Sextus Pompejus Festus* var en romersk gram-

matiker i 2. årh., der har efterladt et udtog i 20 bøger af et større ældre ordbogsværk over det latinske sprog.

l) *Quirinus* var en særlig romersk (oprindelig sabinsk) krigsgud, der opfattedes som identisk med den blandt guderne optagne *Romulus*. — At over- eller ypperstepræsten, hvis hverv det var at føre det almindelige tilsyn med gudsdyrkelsen i Rom, i rang står under hovedguddommens særskilte præster, forekommer nutiden påfaldende, men stemmer ganske med den tankegang, der ligger til grund for den romerske religion, da de offerhandlinger, der påhvilede disse sidste, var af langt større vigtighed end hins embedsforretninger.

m) Jupiters præst har sit navn (flamen *Dialis*) af et forældet *Dis*, *Diespiter* (for *Jupiter*); ordet er beslægtet, men ikke identisk med *dius*, der betyder guddommelig, himmelsk.

n) *Cures* er *Sabinernes* ældgamle hovedstad, og *Quirinus* oprindelig en sabinsk krigsgud (se note l).

o) *Qu. Rom. 113.* — Om *Plutark* se V. discurs note f; det her anførte skrift hedder *Quæstiones Romanæ* (romerske spørgsmål). — *Lictorer* og *sella curulis* var hos Romerne de højeste embedsmænds ærestegn.

p) L. X, c. 26 & XXVII, 8. — Citaterne er gale; der skal læses X c. 6 og XXVII, 8 (rettelsen skyldes dr. Ræder). — Om *Livius* se note b til VIII. discurs.

q) L. IX, p. 768. — Om geografen *Strabon* se XIV. discurs note t. — Citatet anføres på Græsk og oversættes på Latin; oversættelsen er iøvrigt ikke helt rigtig; der står på Græsk: »Præst er den mest hædrede mand næst efter kongen, og han forestår tempeljorden, vidtstrakt og folkerig, både den selv og tempeltjenerne.« — Albanerne er indbyggerne i Roms moderstad *Alba longa*.

r) L. XVII, p. 1178. — *Æthiopien* er det nuværende *Nubien*, og *Mcroe* var en blomstrende by ved *Nilen*, omtrent 100 kilometer ovenfor denne flods sammenløb med *Atbara*; ruiner er bevarede til vore dage.